

Colofon

KERK &leven
Halewijnlaan 92
2050 Antwerpen
www.kerkenleven.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Filip Debruyne
De parochie is verantwoordelijk voor de eigen teksten

ALGEMENE REDACTIE
tel. 03 210 08 40
fax 03 210 08 49
redactie.kerkenleven@kerknet.be

VORMGEVING
Grafisch ontwerp
Catapult, Antwerpen
Lay-out & Zetwerk
NV Halewijn

DIENST PAROCHIEBLADEN
tel. 03 210 08 30
fax 03 210 08 36

© copyright
Alle teksten, foto’s en beeldmateriaal uit **KERK &leven** zijn auteursrechtelijk beschermd. Zonder toestemming van de uitgever mogen ze op geen enkele wijze worden verspreid. De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Lezersbrieven moeten naam en adres vermelden. De redactie behoudt zich het recht teksten in te korten of te weigeren.

2

ALGEMEEN

OPGEPIKT

ALLE PAARDEN HEBBEN AAN DE WEDSTRIJD DEELGENOMEN

BONNY VOLUNTATIS

Luc VERSTEYLEN

van je zeventiende was het al geleden van bij de bevrijding in 1945 dat je de kathedraal nog zo feestelijk had zien vollopen nu was het om iets anders te vieren : de eerste verjaardag van de bisschopswijding van onze nieuwe bisschop johan bonny

wat hebben mieke & ik veertig jaar lang

door bijna alle dagen in het begin zelfs dag & nacht in viersel te zijn al niet aan gebeurens & feesten verloren laten gaan ?

deze keer hoe koud het weer ook was & hoe schuivend & glijdend ook wilden wij erbij zijn & dit feest niet missen

al van bij het uitstappen uit de tram werden wij letterlijk overdonderend verwelkomd

door het galmen van de feestklok carolus die enkel bij hoogst-uitzonderlijke gelegenheden tot luiden mag worden gebracht

de laatste keer was toen we op de grote markt met allerlei godsdiensten & overtuigingen in stille rondgang omheen brabo de vlakbije moord op dat kindje luna herdachten

nu was het om een blijere aangelegenheid was het nu inbeelding van mij dat je aan de zuilen & de bogen kon zien

dat ze blij waren nog eens wat anders dan toeristen te overwelden te krijgen ?

indrukwekkend was het met kaarsen & kruis voorop & onder daverende orgelklanken de stoet naar voren te zien schrijden

wat deed het deugd nog eens met zovelen met hart & ziel een gregoriaanse mis mee te mogen zingen

Word vervolgd

WOORDEN ONTVREEMDEN

MEMENTO

Bart MESOTTEN

Het memento der levenden
In de eucharistieviering bidt de priester vóór de consecratie een gebed waarin hij mensen die nog in leven zijn aan God aanbeveelt, en na de consecratie bidt hij een gebed waarin hij gestorven mensen aan God aanbeveelt. Soms worden hardop de namen genoemd van mensen die in nood zijn of van mensen die onlangs zijn gestorven. In de Latijnse tekst van de mis beginnen die gebeden met de woorden: ‘*Memento, Domine, famulorum famularumque tuarum N. et N. et omnium circumstantium...*’ (*Herinner U de namen, Heer, van allen die U toebehoren N. N., en van alle mensen die hier voor U staan*). Na de consecratie: ‘*Memento etiam, Domine, famulorum famularumque tuarum N. et N., qui nos praecesse-*

runt...?’ (*Herinner U de namen, Heer, van onze broeders en zusters N. N., die ons in de dood zijn voorgegaan...*)

‘Memento’ is de tweede persoon enkelvoud gebiedende wijs van het onvolledig werkwoord ‘meminisse’ (‘zich herinneren’); het woord ‘memoria’ (‘geheugen’, ‘herinnering’, ‘nagedachtenis’) behoort tot dezelfde stam. Achteraf is het werkwoord ‘memento’ een zelfstandig naamwoord geworden: ‘Het ‘memento’ voor de levenden’.

‘Memento’ roept een Bijbels tafereel in het geheugen. In het schepingsverhaal zegt God tegen het eerste mensenpaar: ‘Stof ben je, tot stof keer je terug.’ In de Vulgaat: ‘Pulvis es et in pulverem revertēris.’ (Gen. 3,19c). Op Aswoensdag krijgen de gelovigen wie het askruisje wordt opgelegd die woorden te horen; maar de

liturgie heeft er twee woorden aan vooraf laten gaan: ‘*Memento quia pulvis...*’ (*Denk eraan dat je stof bent...*) ‘Memento’ komt zodoende niet direct uit de Bijbel, maar het leidt erheen.

Memento mori
Hetzelfde verwittigingswoord, ‘memento’, komt ook vaak voor in de combinatie ‘Memento mori’ (‘denk eraan dat je moet sterve’n). De oorsprong van deze uitdrukking is niet duidelijk. Men vertelt, dat deze spreuk werd gebruikt in het oude Rome. Als een legergeneraal een grote overwinning had behaald, kreeg hij een zegetocht, een ‘triumphus’, door de straten van Rome. Hij zat op een hoge zegewagen. Achter hem, zo zegt men, stond een slaaf met een plakkaat waarop geschreven stond: ‘Memento mori’; ofwel moest de slaaf hem voortdurend dezelfde woorden in de oren fluisteren. Op zijn hoogste roem, mocht hij niet vergeten dat hij toch ook maar een sterfelijk wezen was.

Anderen houden het bij de mededeling van Tertullianus (ong. 155-220) in zijn *Apologeticum* (33): ‘Zelfs tijdens zijn prachtige zegetocht wordt de [Romeinse] triomfator erop gewezen dat hij maar een mens is. Van achter zijn rug wordt hem ingefluisterd: “Kijk achterom! En denk eraan dat je een mens bent!”’ ‘*Jezus Sirach* raadt zijn lezers aan om steeds aan het einde te denken, als een middel om correct te leven: ‘*Denk bij alles wat je doet aan het einde, dan zul je je leven lang niet zondigen.*’ (Sir. 7,36) Hier luidt de Vulgaat: ‘In omnibus operibus tuis *memorare novissima tua* et in aeternum non peccabis.’ (Sir. 7,40) ‘Memorare’ is de tweede persoon enkelvoud gebiedende wijs van het deponens werkwoord ‘memorari, memoratus sum’ (‘zich herinneren’); de ‘novissima’, aangevoeld als overtreffende trap onzijdig meervoud bij ‘novus’ (‘nieuw’) van daar: ‘de laatste dingen’, in de betekenis van de laatste dingen van je leven; de ‘vier uitersten’ (‘dood’, ‘oordeel’, ‘hemel’, ‘hel’).

Zondagsgebed

Bij de 3de paaszondag
Michel T’Joen

Levensbrood

Als Gij het Brood zijt heb ik weinig nood aan brood.
Als Gij het Brood zijt ben ik bereid te delen.
Als Gij de Wijn zijt leef ik van vreugde.
Als Gij de Wijn zijt kan ik uw Blijde Boodschap tijden.
Door U geheel bemind leer ik gegeven leven zoals Gij U geheel blijft geven aan de Vader, voor ons in de liefdestroming van één Geest.

Zondagsgebed plukt uit de Gebedskalender Kerk & Leven 2010. Deze handzame scheurkalender, met vermelding van alle heiligen van de dag en dagelijks een aangepast gebed, is tegen 15 euro (zonder verzendingskosten) te koop in een van de liturgische centra in uw buurt: De 3 Lelliën, Leopoldstraat 59, 2000 Antwerpen, 03/231.03.39 · De 3 Provinciën, Abdijstraat 1, 3271 Averhode, 013/78.04.60 · De Wijngaard, Begijnhof 4, 8000 Brugge, 0477/26.56.17 · Incontri, Kolenmarktstraat 61, 1000 Brussel, 02/509.97.32 · LKD, Dijkstraat 32-34, 9200 Dendermonde, 052/20.19.76 · Carmelitana, Burgstraat 46, 9000 Gent, 09/225.48.36 · Pascali, Nederpolder 16, 9000 Gent, 09/223.40.30 · De Bron, Marktstraat 88, 8530 Harelbeke, 0477/26.56.17 · PIC, Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt, 011/21.29.46 · Castrum Abdij Keizersberg, Mechelsestraat 202, 3000 Leuven, 016/31.00.65 · De Peerle, Frederic de Merodestraat 18, 2800 Mechelen, 015/29.84.62 · De Branding, Kerkstraat 22, 8400 Oostende, 0477/26.56.17 · Hermieuwen, Noordstraat 100, 8800 Roeselare, 051/20.15.41 · De Vlaspit, Vlasfabriekstraat 14, 1060 Sint-Gillis, 02/533.29.39 · De Oude Linden, Abdijstraat 40 c, 2260 Tongerlo, 014/53.82.13.

UIT DEN GROOTEN VOLKSKALENDER VAN PAUL VAN ZUMMEREN

Kristien VAN ZUMMEREN

Vandaag is het de feestdag van Tibertius. Het zou de dag zijn waarop het goede weer echt aanvangt en dus alle velden groen zouden worden. Dat doet trouwens ook deze spreuk vermoeden:
OP SINT-TIBERTIUS NA DE NOEN WORDEN AL DE VELDEN GROEN.

In Duitsland zeggen ze dat zo:
TIBURTIUS KOMMT MIT SANG UND SCHALL MIT IHM KUCKUCK UND NACHTIGALL.

Dat is merkwaardig: in Duitsland zou de koekoek dus één dag vroeger komen dan bij ons, want bij ons is 15 april Koekoeksdag.

Vijftien april is meteen ook de feestdag van Justinus. ’t Zal dan toch nog even een kouwelijke dag zijn, zegt de volksweerkunde, want:
OP SINT-JUSTIJN DOODT DE KOUDE HET VENIJN.

Als we dus morgen lopen te beven van de kou en het vuur nog eens moeten aanpoken, mogen we niet uit ons humeur geraken, want het ongedierte zal niet woekeren in de groenten en vruchten. Daarom schonk men op de vooravond van Sint-Justin vroeger altijd een mutsaard of een schep houtskool aan de koster met de opdracht een woord ten beste te doen bij de dagheilige, opdat het ’s anderendaags zou vriezen dat het kraakte.

Ik zei het al: 15 april was bij ons vroeger de koekoeksdag. De koekoek zou niet roepen voor half april:
ROEP EN TIERAL WAT GIJ WIL ‘K EN KOM TOCH NIET VOOR HALF APRIL.
Dat zegt men ook nog anders:
DAT HET AL WERE IS DAT ’T WIL IK ROEPE NIET VOOR HALF APRIL.